

<div>Magyar Népköztársaság</div> <div></div> <div>Országos Szabvány</div>	<div>MUNKAVÉDELEM</div> <div>Termelőberendezések kétkezes vezérlőberendezéseinek általános követelményei</div>	MSZ 17311–85
		T 58
<div>Охрана труда. Устройства защитные двуруч- ные производственного оборудования. Общие требования</div> <div>Labour safety. General requirements for two- handed control devices of production equipments.</div>		
<p>Az állami szabványok hatályára vonatkozó rendelkezéseket a szabványosításról szóló 19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 5-12. §-ai tartalmazzák.</p> <p>A KGST-szabványoknak és a magyar állami szabványoknak a külkereskedelemben való alkalmazását a külkereskedelmi miniszter és a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke a 12/1978. (KkÉ. 14.) KkM-MSZH számú együttes utasításban szabályozta. Az utasítás hatályát a szövetkezetekre a 8/1978. (X. 28.) KkM számú rendelet terjesztette ki.</p> <p>A szabványban szereplő megjelöléseket, rajz- és betűjeleket, megnevezéseket, minőségi osztály megjelöléseket, valamint a szabványban meghatározott fogalmakat csak az állami szabványban meghatározott értelemben szabad használni, abban az esetben is, ha a szabványtól való eltérés egyébként nincs engedélyhez kötve [19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 11.§].</p>		
<p>E szabvány tárgya azok a kétkezes vezérlőberendezések (vezérlő-védő berendezések), amelyek rendeltetése a dolgozók kezének védelme a termelőberendezések indításakor és veszélyes géprészek mozgásakor.</p>		
<div>1.ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK</div> <div>1.1.Kétkezes vezérlőberendezést csak olyan termelőberendezéseken szabad alkalmazni:<ul style="list-style-type: none">– amely meghatározott időn belül megbízhatóan működő kikapcsolóval és a veszélyes mozgást leállító szerkezettel van ellátva;– amely a beindítás után csak egy munkaciklust végez;– amely kulccsal zárható, munka üzemmód és vezérlési mód átkapcsolóval van ellátva.</div> <div>1.2.A kétkezes vezérlőberendezés olyan legyen, hogy a termelőberendezés és/vagy veszélyes géprész indítása – minden veszélyes munkamozgásnál – csak mind a két kézzel történő egyidejű működtetés esetén legyen lehetséges.</div> <div>Ha a kétkezes vezérlőberendezés kezelőelemeinek egyikét kiiktatják abban az esetben a másik kezelőelemmel a termelőberendezés ne legyen működtethető.</div> <div>Megjegyzés: „beállító” üzemmódra kapcsolt állapotban a termelőberendezés egy kezelőelemmel is működtethető.</div> <div>1.2.1.A vezérlés olyan legyen, hogy újabb megmunkálási ciklus csak a kezelőelemek elengedésével és újbóli megnyomásával legyen lehetséges.</div> <div>1.3.A kétkezes vezérlőberendezést úgy kell elhelyezni, hogy a dolgozó keze ne juthasson be a veszélyes termelési térbe (munkatérbe) veszélyes mozgás ideje alatt.</div> <div>2.ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK</div>		
A jóváhagyás időpontja: 1985. január 28.		A hatálybalépés időpontja: 1985. július 1.

- 2.1.** A kétkezes vezérlőberendezést úgy kell kialakítani, hogy ha a kezelőelemek bármelyikét (egyikét) kikapcsolják – a veszélyes munkamozgás közben – akkor az a termelőberendezés veszélyes géprészének mozgását állítsa le, kivéve annak visszatérését kiinduló helyzetébe. A leállási idő és/vagy a visszatéréshez szükséges idő rövidebb legyen annál mint, hogy a dolgozó keze a veszélyes termelési térbe juthat.

A biztonsági távolságot a következő képlettel kell kiszámítani:

$$s \geq v \cdot t$$

ahol: s a biztonsági távolság m;
 v a dolgozó kezének közepes mozgási sebessége $m \cdot s^{-1}$, de amely nem lehet kevesebb $2 m \cdot s^{-1}$ -nél;
 t továbbmozgási idő s.

Megjegyzés:

a kétkezes vezérlőberendezéssel ellátott termelőberendezésen a továbbmozgási időt mérő műszer számára csatlakoztatást kell kialakítani. A biztonsági távolság ne legyen kevesebb 250 mm-nél.

- 2.2.** A kétkezes vezérlőberendezés kezelőelemeit egymástól legalább 300, de legfeljebb 800 mm távolságra kell elhelyezni.
- 2.3.** A kétkezes vezérlőberendezés kezelőelemeit a következők szerint kell elhelyezni:
– álló munka esetén legalább 800, de legfeljebb 1500 mm a padlószint felett;
– ülő munka esetén legalább 600, de legfeljebb 1000 mm padlószint felett.
- 2.4.** A kétkezes vezérlőberendezések kezelőelemei:
– ha az kar vagy fogantyú akkor fekete;
– ha nyomógomb akkor zöld színűnek legyenek.
A kezelőelem mellett fel kell tüntetni a működésre utaló szimbólumot.
- 2.5.** A kétkezes vezérlőberendezés kialakítása zárja ki a termelőberendezés bekapcsolását a dolgozó testrészének vagy tárgyának a kezelőelemre gyakorolt akaratlan nyomása esetén.
- 2.6.** A kétkezes vezérlőberendezés kialakítása olyan legyen, amely kizárja a termelőberendezés bekapcsolását egy kéz különböző részeivel.
- 2.7.** Az olyan termelőberendezésen elhelyezett kétkezes vezérlőberendezés, amelyen a munkát védőkesztyűben kell végezni, a kezelőelemeket úgy kell kialakítani, hogy ezt lehetővé tegye.
- 2.8.** A kétkezes vezérlőberendezés kezelőelemeinek működtetési időkülönbsége nem haladhatja meg a 0,5 s-t.
- 2.9.** A párhuzamosan elhelyezett több kétkezes vezérlőberendezéseket úgy kell kialakítani –a több dolgozó által kiszolgált termelőberendezések esetében –, hogy azok csak valamennyi kezelőelem egyidejű, folyamatos működtetése esetén tegyék lehetővé a berendezés indítását, működését.
- 2.10.** Ha a vezérlőáramkör meghibásodik a kétkezes vezérlőberendezés abban az esetben is biztosítsa a veszélyes munkamozgás leállítását. A veszélyes munkamozgás befejezése csak abban az esetben engedhető meg, ha a berendezés megtartja védőképességét és meggátolja a következő veszélyes munkamozgás végrehajtását a hiba megszüntetése előtt.

VÉGE

FÜGGELÉK

Szakkifejezések és meghatározások

F1.	Kétkezes vezérlőberendezés:	kollektív védőeszköz, amely a dolgozó kezét védi mindkét kéznek a kezelőelemek egyidejű működtetésekor.
F2.	Veszélyes munka művelet:	a termelőberendezés veszélyes géprészeinek vagy a berendezés egészének mozgása, amely balesetet okozhat.
F3.	Továbbmozgási út:	a veszélyes munkaművelet (mozgás) azon része, amely a kezeknek a kezelőelemekről történő levétele után még be következhet.

A tárggyal kapcsolatos nemzetközi szabványjellegű dokumentum

Munkavédelem. Termelőberendezések kétkezes berendezései.

Általános követelmények KGST SZT 3949-82

E szabvány műszaki tartalma megegyezik a KGST SZT 3949-82 KGST-szabványával jelentéktelen műszaki eltérésekkel (=KGST SZT 3949-82).

A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg *módosítása, kiegészítése, helyesbítése*, illetve *hatálytalánítása*, mert a szabványt a kibocsátója a műszaki haladásnak megfelelően időnként átdolgozza. A szabvány érvényességében beálló minden változást a Magyar Szabványügyi Hivatal a Szabványügyi Közlönyben hirdet meg; beszerezhető a Posta Központi Hírlapirodánál. A gyakorlati tapasztalatok alapján ajánlatosnak látszó helyesbítő, módosító indítványokat, észrevételeket megfelelő indoklással a Magyar Szabványügyi Hivatalhoz, Budapest, IX., Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450) lehet benyújtani.

A szabvány beszerezhető a Szabványboltban, Budapest, VIII., Üllői út 24. (levélcím: Budapest, Pf. 162. 1431).